

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

Сгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Мардар М.Р.	- проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
Кананихіна О.М.	- проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Волков В.Е.	- д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
Радіонова О.В.	- к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
Купріна Н.М.	- декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
Хобін В.А.	- директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
Сярова А.С.	методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

У роботі з регбістами використовуються наступні види планування навчально-тренувального процесу: перспективне, поточне, оперативне (на місяць, тижневі мікроцикли або на 2-3 дні, а також на одне тренування).

У перспективному плануванні раціонально враховані засоби та методи тренувань, навантаження та їх контроль, контрольні нормативи та ігрові показники у змаганнях. У перспективний план повинні включатися лише основні завдання, напрямки, контрольні та ігрові показники, спираючись на які можна правильно скласти річні плани.

Річні плани визначаються віковими категоріями та завданнями, закономірностями розвитку спортивної форми, періодизацією тренування, календарем і системою спортивних змагань, включаючи педагогічний та медичний контроль. На підставі річного плану здійснюється оперативне планування тренувань на місяць, тиждень і окреме тренувальне заняття.

Серед тренерів-практиків найбільш широке розповсюдження отримало планування тренування на один місяць, яке конкретизується виходячи з основних положень річного плану (підбір засобів і методів тренування, обсяг та інтенсивність тренувальних навантажень, методи удосконалення техніки й тактики, індивідуалізація системи тренування).

Програмний матеріал для навчальних груп, його розподіл і планування ґрунтуються на періодизації процесу цілорічної підготовки. Засади періодизації процесу підготовки регбістів складаються за умови врахування таких чинників: закономірності розвитку і становлення рівня спортивної підготовленості.

Висновки. Основою структури тренувального процесу є головні змагання - відносно до них плануються вся система підведення спортсмена до максимальних досягнень та динаміка навантажень; календар спортивно-масових заходів; кліматичні умови. Зважаючи на це, періодизація процесу підготовки регбістів різного віку та кваліфікації має свої розбіжності та особливості.

У подальших дослідженнях передбачається вивчення питання побудови програм формування рухових умінь і навичок гри в регбі залежно від індивідуальних особливостей студентів та ігрового амплуа.

ІНДИКАТОРИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ: ДОСВІД ХОРТИЦЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ

Л.В. Анісімова, І.Ю. Антоненко, А.Г. Олененко
Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія,
м. Запоріжжя, Україна

Забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти є одним з найголовніших завдань сучасного закладу вищої освіти. Особливо актуальним це питання стоїть в умовах реформування системи вищої освіти, результати

якого будуть залежати в тому числі і від спроможності вишів забезпечити якість освітньої діяльності. Європейські стандарти забезпечення якості передбачають побудову трирівневої системи забезпечення якості: внутрішнього забезпечення якості у вищих навчальних закладах; зовнішнього забезпечення якості вищої освіти; забезпечення якості у діяльності агенцій із зовнішнього забезпечення якості. Особливу увагу слід привернути системі внутрішнього забезпечення якості освіти навчального закладу, яка передбачає узгоджене функціонування освітньої та управлінської ланок у освітній діяльності вишу. Метою даного дослідження є визначення індикаторів системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Хортицькій національній академії.

В основу запропонованих стандартів і рекомендацій щодо внутрішнього забезпечення якості в Хортицькій національній академії покладені такі основні принципи: академія несе основну відповідальність за якість наданих освітніх послуг і за те, як ця якість забезпечується; ключова важливість автономії академії, збалансована усвідомленням того, що автономія несе із собою дуже серйозну відповідальність; процеси забезпечення якості мають використовуватися задля підвищення ефективності роботи академії; створення культури якості в академії має отримати всіляку підтримку; розроблення процесів, за допомогою яких академія зможе демонструвати свою відкритість та підзвітність; академія має демонструвати свою якість як на національному, так і на міжнародному рівні.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти в Хортицькій національній академії здійснюється на трьох рівнях:

1. Управлінська відповідальність, що зосереджена на ресурсній відповідності закладу.
2. Забезпечення якості освітніх послуг, що передбачає активність за видами діяльності науково-педагогічного потенціалу.
3. Якісна підготовка компетентних фахівців, що забезпечується успішністю здобувачів освіти.

Відповідно до ст. 16 Закону України «Про вищу освіту» система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) передбачає здійснення певних процедур і заходів.

У підґрунтя системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Хортицькій національній академії покладені такі основні вимоги: урахування результатів основних напрямків діяльності; більшість показників мають формувати «зовнішній портрет» підрозділу та академії; використання об'єктивних і вимірювальних індикаторів результатів діяльності; використання індикаторів, які зазначені в офіційних документах щодо ліцензування освітньої діяльності та надання статусу національного вищого навчального закладу; використання індикаторів, які не потребують від кафедр подання додаткової, окрім офіційної звітності, інформації.

Кожний рівень системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Хортицькій національній академії передбачає обов'язковий моніторинг процесів за окремими показниками. Усі показники розраховуються за індикаторами, які надаються відповідними підрозділами академії на підставі щорічної звітності про свою діяльність, а також відомостей з індивідуального рейтингування науково-педагогічних працівників, результатів ректорського контролю та матеріалів щодо зовнішньої оцінки випускників академії за певними спеціальностями.

Основними індикаторами *управлінської відповідальності* є:

1. Кадрова відповідність:
 - відсоток науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та званнями;
 - підвищення кваліфікації, стажування;
 - володіння інформаційними технологіями.
2. Матеріально-технічна відповідність:
 - забезпеченість аудиторним фондом, мультимедійним обладнанням;
 - розвиненість соціально-побутової інфраструктури;
 - наявність власних баз практики.
3. Інформаційна відповідність:
 - автоматизація процесів основної діяльності - ЄДЕБО, ДЕКАНАТ;
 - електронний ресурс дистанційної платформи MOODLE;
 - наявність наукових видань;
 - репозитарій академії;
 - активність соціальних мереж.
4. Реабілітаційна відповідність:
 - архітектурна доступність;
 - інформаційна доступність;
 - забезпеченість реабілітаційним обладнанням (медичним, дефектологічним, каністерапевтичним, іпотерапевтичним).

Забезпечення якості викладацького складу, що передбачає наявність у навчальних закладах певних процедур і критеріїв, які забезпечуватимуть відповідну кваліфікацію і високий фаховий рівень науково-педагогічних працівників. Ці процедури повинні використовуватися для відбору та призначення на посаду науково-педагогічних працівників, які відповідають визначеним критеріям. Науково-педагогічні працівники матимуть доступ до інформації про те, як оцінюється їхня робота. Мають бути створені умови і можливості для вдосконалення фахової майстерності і підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та атмосфера, в якій цінуються їхні професійні якості.

Основними індикаторами *забезпечення якості освітніх послуг* є:

1. Навчально-методична активність науково-педагогічних працівників:
 - рейтинг навчально-методичної діяльності;

- оцінювання студентами фахової майстерності (анкетування);
- самооцінювання.
- 2. Наукова активність науково-педагогічних працівників:
 - рейтинг наукової діяльності;
 - оформлення об'єктів права інтелектуальної власності;
 - активність та ефективність підготовки наукових кадрів.
- 3. Організаційно-виховна активність науково-педагогічних працівників:
 - рейтинг організаційно-виховної діяльності;
 - інформаційна діяльність;
 - корпоративна культура.
- 4. Міжнародна активність науково-педагогічних працівників:
 - академічна мобільність;
 - освітні послуги на ринку праці;
 - міжнародна діяльність.

Контрольні заходи є необхідним елементом системи забезпечення якості освіти. Вони визначають відповідність рівня набутих студентами знань і умінь, сформованих компетентностей вимогам стандартів вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу. Основне завдання контролю навчального процесу - одержання інформації про його властивості та результати з метою ефективного управління процесом та його оптимізації, досягнення високої якості навчання студентів. Таким чином, основна функція контролю навчального процесу - діагностико-коригуюча.

Основними індикаторами *якісної підготовки компетентних фахівців* (моніторингу успішності та досягнень студентів) є:

1. Академічна успішність здобувачів освіти:
 - результати якості знань за підсумками контролю (вхідного, проміжного, семестрового, підсумкового);
 - результати атестації здобувачів вищої освіти - частка випускників, які склали атестацію на відмінно та добре; частка дипломів з відзнакою; частка випускників, які рекомендовані до вступу в магістратуру/аспірантуру.
2. Наукова успішність здобувачів освіти:
 - частка здобувачів вищої освіти, які здобули призові місця на олімпіадах, конкурсах різних рівнів тощо;
 - частка публікаційно активних здобувачів вищої освіти.
3. Професійна успішність здобувачів освіти:
 - рівень попиту на випускників закладу;
 - частка здобувачів вищої освіти, які пройшли стажування;
 - частка працевлаштованих випускників, із них за спеціальністю.
4. Соціальна значущість здобувачів освіти:
 - конкурс абітурієнтів на бюджетне місце;
 - середній бал вступу;
 - частка контрактників.

Таким чином, ефективність впровадження трирівневої системи внутрішнього забезпечення якості освіти: управління, моніторинг і контроль, в умовах освітнього процесу Хортицької національної академії досягнуто завдяки чіткому розмежуванню об'єктивних і вимірювальних індикаторів результатів діяльності закладу.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

С.В. Гордійчук

КВНЗ Житомирський медичний інститут, м. Житомир, Україна

Постановка проблеми: Пріоритетним завданням інтеграції освіти, зокрема медичної до єдиного Європейського освітнього простору є забезпечення якості освітньої діяльності у відповідності до Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти [1]. У відповідності до цього нормативного документу, в кожному закладі вищої освіти повинна бути створена локальна система забезпечення якості.

Основна мета: наукове обґрунтування основних принципів формування системи забезпечення якості освітньої діяльності в закладі вищої медичної освіти.

Виклад основного матеріалу: Система менеджменту якості, що сформована у КВНЗ «Житомирський медичний інститут» Житомирської обласної ради, включає місію, політику, стратегічні цілі, процеси життєвого циклу тощо. Так, наприклад, місія закладу - внесок у збереження здоров'я населення та розвиток медицини через надання якісної, конкурентоспроможної медичної освіти, виконання пріоритетних наукових досліджень відповідно до вимог інноваційного сталого розвитку суспільства, забезпечення особистого розвитку людини згідно з її індивідуальними здібностями. Стратегічна мета - зміцнення позицій інституту як закладу вищої освіти в галузі знань «Охорона здоров'я», що здійснює якісну ступеневу підготовку високопрофесійних, конкурентоспроможних фахівців для системи охорони здоров'я у відповідності до європейських та світових освітніх стандартів.

Внутрішня система забезпечення якості, що створена в інституті, побудована на основі таких принципів: орієнтація на споживача освітньої послуги (замовниками виступають студенти та їх батьки, роботодавці, держава, суспільство та всі зацікавлені особи); залучення всіх учасників освітнього процесу (мотивація до якості освітніх послуг повинна бути у всіх членів колективу: від керівництва закладу освіти до студентства); зацікавленість найвищого керівництва (усвідомлення того, що забезпечення якості є ключовим пріоритетом для подальшого розвитку закладу вищої медичної освіти); прийняття управлінських рішень на підставі фактів (створення політики та

Психологічна культура як основа соціально-професійного і культурного становлення особистості студента	
А.В. Черкаський.....	139
Як провести ефективне практичне заняття?	
Н.В. Ліщенко.....	141
Екологізація освіти як засіб формування екологічної культури	
О.Л. Гаркович, І.В. Коваленко, І.О. Кузнецова, Р.І. Шевченко.....	142
Організаційна динамічність навчального процесу	
С.В. Сахарова, Т.М. Барабаш, І.С. Бобрікова, Б.О. Рибалов.....	144
Планування підготовки студентів - регбістів	
Н.Г. Лаговська.....	147
Індикатори системи внутрішнього забезпечення якості освіти: досвід Хортицької національної академії	
Л.В. Анісімова, І.Ю. Антоненко, А.Г. Олененко.....	148
Основні принципи формування внутрішньої системи забезпечення якості у закладі вищої медичної освіти	
С.В. Гордійчук.....	152
Виробнича практика - один із засобів забезпечення якості вищої освіти	
Ю.І. Дем'яненко.....	154
Забезпечення інноваційного комплексного міжкафедрального дипломного проектування шляхом впровадження елементів гуманізації	
К.В. Рєзнік, Г.С. Паламарчук, Н.О. Перетяка.....	155
Про практичний досвід освітнього співробітництва між ОНАХТ і Коледжем промислової автоматики та інформаційних технологій	
Т.П. Андріяш, С.В. Васильєв.....	158
Особливості проблемно-орієнтованого навчання студентів	
Н.Ю. Соколова, К.В. Аветисян, К.В. Хвостенко, Л.О. Мар'янова.....	160
Розвиток професійно-комунікативної педагогічної діяльності вчителя як важливого ресурсу забезпечення якості роботи закладу освіти	
О.М. Цимбалюк.....	161
Педагогічний контроль	
Н.В. Хоренжий, А.П. Лапінська, О.С. Волошенко.....	164
Методологічні основи формування якостей сучасного викладача в ОНАХТ	
А.К. Кац, Г.М. Станкевич.....	166
Заохочення молоді до технічної творчості - складова успішної підготовки інженерних кадрів	
Г.А. Гончарук, А.П. Ліпін, О.В. Опришко, І.М. Шипко.....	168
Системне формування моделі конкурентоспроможного випускника для харчової та зернопереробної галузей	
О.І. Гапонюк, Г.А. Гончарук, О.В. Алексашин, І.М. Шипко.....	170
Зміни в сучасній освіті	
С.Ю. Вігуржинська, В.І. Колесник.....	172
Особливості конструювання тестових завдань	
І.Р. Біленька, Н.А. Лазаренко, Я.А. Голінська.....	175